

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

23-24 квітня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 квітня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 286 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Шуст О.А. ректор Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент

Береговенко Н.С. Англійські параметричні прикметники: когнітивні моделі формування словосполучень.....	186
Велика К.І. Спеціалізований переклад у сучасній лінгвістиці: особливості та функції.....	190
Чернищук Ю.І. Phonetic variability of british and american english in teaching and translation aspects.....	193
Беленок Ю.М., Борисова Н. В. Формування soft skills засобами навчання англійської мови в старшій школі.....	197
Вінтонів-Бахарєва С.З. Заболотна Т.В. Використання медіатекстів для розвитку критичного мислення на уроках англійської мови.....	201
Боньковський О.А., Деякі аспекти особливостей перекладу кількісних та якісних прикметників з німецької мови на українську (на матеріалі аграрної та наукової термінології).....	205
Михайленко О. Source- and target-oriented models in specialised translation.....	208
Римар Н. Ю. Українська література в умовах війни: тематично-жанрові особливості.....	211
Костусяк Н.М. Відантропонімі деривати в українському політичному медіа дискурсі.....	215
Костусяк Д.М., Громик Ю.В. Волюнтативно марковані висловлення в говірках волинського полісся.....	219
Демидюк О.О., Котусяк Н.М. Заголовкові висловлення волинських медіа: модальні вияви та комунікативно-прагматичні стратегії	224
Злотко О.М. Котусяк Н.М. Модальні стилістеми у волинській поезії періоду великої війни.....	229
Біліченко А.М. Методичні аспекти навчання перекладу в системі професійної підготовки фахівців аграрного профілю.....	233
Кириленко М.О. Вербалізація концепту «morality» у творі Роальда Даля «Чарлі і шоколадна фабрика».....	238
Борисова Н.В. Розвиток контролю знань з використанням ші-платформ на заняттях з англійської мови.....	241
Яценко Г.В. Формування навичок аудіювання китайської мови через короткі відео.....	246
Секція 4 Перспективи розвитку психологічної науки: питання теорії і практики	
Шевченко А. М. Професійне зростання в умовах змін: психологія викликів, можливостей та інновацій.....	249
Попок К., Шевченко А.М. Роль невербальної комунікації у формуванні довіри.....	253
Шосталь Є., Шевченко А.М. Емоційний інтелект лідерів у гібридних командах: психологічні механізми та практичні рекомендації.....	257
Хомчук О.П. Позитивна психотерапія у роботі з кризовими станами.....	259
Рижук В.В., Хомчук О.П. Організаційна культура як інструмент забезпечення психічного здоров'я персоналу організації.....	262
Алексєєва О. І., Значення військової психології у формуванні професійних компетентностей організаційних психологів.....	266
Пархоменко А.Є., Алексєєва О. І., Психологічні особливості балансу «робота-життя» в умовах віддаленої роботи.....	270
Трофіменко В.О. Психологічні аспекти технічної майстерності спортсменів.....	273
Дуднік О.К. Значення спортивної діяльності у розвитку особистості.....	275
Коваленко А.Ю. Емоційна та вольова регуляція діяльності спортсменів.....	277
Волотовська Н.В., Скуловатова О.В. Роль письмових практик як інструмента психологічної стійкості сучасних освітян.....	280
Алексєєва О.І., Дорошенко І.В. Інтеграція методів клінічної психології у практику організаційної психодіагностики.....	283

7. Scrivener J. Learning Teaching. Oxford: Macmillan, 2011. 416 p.
8. Hedge T. Teaching and Learning in the Language Classroom. Oxford: Oxford University Press, 2000. 464 p.
9. Кабанова О. В. Лексичний підхід у навчанні іноземних мов. Київ: Ленвіт, 2015. 120 с.
10. Бігич О. Б. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2013. 320 с.

УДК 811'367.623:791

АНГЛІЙСЬКІ ПАРАМЕТРИЧНІ ПРИКМЕТНИКИ: КОГНІТИВНІ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ

Береговенко Н.С.

асистент кафедри романо-германської філології та перекладу

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У цій статті з когнітивної точки зору аналізуються мовні фактори, що зумовлюють лексичну сумісність англійських параметричних прикметників *ample*, *extended*, *expanded*, *wide* та *broad*. Аналіз стосується використання цих прикметників як стосовно матеріальних об'єктів, так і абстрактних понять. Колокації цих прикметників було зібрано з British National Corpus, їхня загальна кількість становить 4 000. Автор висуває гіпотезу, що їхня сумісність визначається глибинними когнітивними моделями, які лежать в основі семантики цих прикметників. З огляду на складне походження прикметника, припускається, що закономірності сумісності прикметників слід шукати не на семантичному, а на глибшому, концептуальному рівні, шляхом моделювання образних схем, через які інтерпретувалися параметри різноманітних об'єктів.

Ключові слова: когнітивна модель, образ-схема, прикметник, лексична сумісність, етимон, англійська мова

На перший погляд, проблема сполучуваності слів при формуванні словесних ланцюжків у процесі створення тексту не видається складною з лінгвістичної точки зору, особливо коли йдеться про сполучення іменників та

прикметників. Очевидно, що тут, насамперед, діють прості логічні закономірності, що лежать в основі опису об'єкта та його характеристик. Проте цей аспект функціонування лексичних одиниць завжди привертав увагу дослідників, зокрема, у вітчизняній структурній лінгвістиці якісні прикметники часто розглядаються з точки зору взаємної сполучуваності прикметника з іменником. Вивчаючи проблему сполучуваності вчені виділяють два типи сполучуваності: лексичну – немотивовану, таку, що не піддається поясненню, та семантичну, мотивовану семантичними ознаками слова. Ця ідея була розвинута в когнітивному дослідженні ад'єктивних сполучень, в якому представлена шкала композиційної семантики: на її полюсах розташовуються сполучення, значення яких повністю виводяться і абсолютно не виводяться із суми значень компонентів сполучення, а проміжне положення займають ад'єктивні конструкції з частково мотивованим значенням. Чимало питань викликають відмінності у комбінаторних можливостях синонімічних прикметників. У зв'язку з цим слід підкреслити, що проблема синонімії постійно перебуває в центрі уваги лінгвістів, які займаються лексичною семантикою. Існування абсолютних синонімів викликає серйозні й обґрунтовані сумніви, і, навіть допускаючи це явище, дослідники особливо підкреслюють короткочасність співіснування таких одиниць у мові. Л. Блумфілд доводив неможливість абсолютної синонімії мовних знаків, кажучи про те, що фонематично різні форми передбачають їхній різний зміст, наприклад, кожне слово в синонімічному ряді quick, fast, swift, rapid, speedy «відрізняється від усіх інших якимись постійними і загальнозрозумілими відтінками значення» [1, с. 14]. Водночас наявність слів, близьких за значенням, тобто таких, що відрізняються якимось компонентом свого лексичного значення – денотативним, конотативним або прагматичним, визнається стосовно всіх мов. У зарубіжній лінгвістиці іноді терміном «synonym» позначають абсолютні синоніми, а близькі за значенням одиниці називають near-synonyms [1, с. 16]. Оскільки синоніми репрезентують один і той самий концепт, цілком закономірно виникає питання, якому синоніму

надати перевагу в тому чи іншому випадку. Носії мови, не замислюючись, інтуїтивно вибирають потрібне слово з синонімічного ряду для передачі бажаного змісту і, дотримуючись мовних норм, використовують правильний синонім у поєднанні з тим чи іншим словом. Однак для тих, хто вивчає іноземну мову, вибір синоніма є досить складним. Тому не випадково рівень володіння іноземною мовою оцінюється, зокрема, за тим, наскільки правильно обрано синонім з існуючого синонімічного ряду, а також за тим, наскільки правильно будуються словосполучення для даного лінгвістичного контексту. Тим, для кого ця мова не є рідною, прийняті в ній норми лексичної сполучуваності нерідко здаються незрозумілими і викликають подив, зокрема те, що вживання кожного конкретного синоніма обмежене певними колокаціями, і виникає питання: «Чому ми так говоримо?». І справді, сполучуваність синонімів в англійській мові зазвичай значно різниться, на що вперше звернув увагу Ф. Р. Палмер, вивчаючи прикметники із загальним значенням «*rotten, spoiled*» ‘протухлий, зіпсований’. Так, *addled* використовується тільки стосовно масла та бекону, тоді як *rancid* – стосовно яєць, а *sour* – стосовно молока (*addled eggs; rancid bacon, butter; sour milk*) [2, с. 62-63]. З огляду на те, що системні причини збігів/відмінностей у сполучуваності синонімічних прикметників в англійській мові поки що залишаються малодослідженими, розгляд цієї проблеми, безсумнівно, є важливим. У даній статті пропонується аналіз сполучуваності англійських параметричних прикметників *ample, extended, expanded, wide* та *broad*, що утворюють групу ідеографічних синонімів. Ми висуваємо гіпотезу про те, що можливості сполучуваності прикметників зумовлені глибинною, концептуальною основою їхньої семантики. Аналіз сполучуваності проводиться на синхронному рівні. Атрибутивні колокації отримано шляхом суцільної вибірки з Британського національного корпусу (*British National Corpus – BNC*), їх загальна кількість становить 4 тис. одиниць.

Отже, розглянуто сполучуваність англійських синонімічних параметричних прикметників *ample, extended, expanded, wide* та *broad* з метою

виявлення системних, мовних чинників, що впливають на відмінності у вживанні цих прикметників — на формування ними сполучень з іменниками. Було показано, що образ-схеми, які представляють уможливлені вектори поширення ознаки, успадковуються від етимону прикметника, а саме: успадковуються вказівки на напрямок поширення ознаки – «stretch» (для прикм. *extended*), «spread» (для прикм. *expanded*), «grab» (для прикм. *ample*), а також схеми зумовлюють як семантику прикметників, так і їхній потенціал сполучуваності. Оскільки будь-який об'єкт займає певний простір, його можна оцінювати за кількома параметрами, і вибір прикметника, що позначає розмірні характеристики, обумовлюється намірами мовця виділити й акцентувати конкретний параметр об'єкта або об'єктивованого поняття. На перший погляд, територія або область розглядаються лише в плані займаної площі; однак оскільки площа характеризується двома параметрами – шириною та довжиною, у фокусі уваги мовця може опинитися будь-який із цих параметрів, зокрема, ширина: *Forest fires usually spread quickly over a **wide area** with high intensity; Elsewhere wintry weather brought chaos across a **wide area***. Крім того, може оцінюватися об'єм простору, укладеного всередині уявних вертикальних сторін, що обмежують даний простір по периметру, тобто простір може інтерпретуватися як контейнер, наприклад, ліс: *The volcanic belt could have blocked northern cold fronts, creating climatic conditions that promoted growth of **ample areas** of dry forests in western Mexico*. Навіть така фігура, як *sphere* «сфера», головним організуючим принципом якої є радіус, описується з різних точок погляду. Сферичний простір можна описати за допомогою ад'єктивів, образні схеми яких зосереджуються або на збільшенні довжини радіуса – *Розширена сфера стала вирішенням проблеми розколу; It has covered a **wide sphere** of interest*; або на самому принципі радіального поширення ознаки та збільшенні довжини радіуса – *The Office of Equal Opportunity did continue to serve as a first recourse centre in its **expanded sphere** of action*, або на зовнішній, сферичній, формі, пов'язаній з параметром об'єму – *Superstitious notions and practices have an **ample sphere** of influence* [3, с. 21].

У перспективі було б цікаво проаналізувати сполучуваність прикметників, що належать до інших синонімічних та лексико-семантичних груп англійських прикметників, з точки зору обумовленості когнітивною основою, яка успадковується від етимону даного прикметника. Це дало б можливість скласти загальну, системну карту інтерпретації різноманітних ознак в англійській мові та детальніше проаналізувати формування даного сегмента англійської мовної картини світу.

Список використаних джерел

1. Palmer F. R. *Semantics*. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 1981. 164 p.
2. Dixon R. M. W., Aikhenvald A. Y. (eds.). *Adjective Classes: A Cross-Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press, 2004. 370 p.
3. Taylor J. R. On running and jogging. *Cognitive Linguistics*. 1996. Vol. 1. P. 21–34.

УДК: 811.111:81'25:81'44

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ПЕРЕКЛАД У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ФУНКЦІЇ

Велика К.І.

асистент кафедри філології, педагогіка та методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна